

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

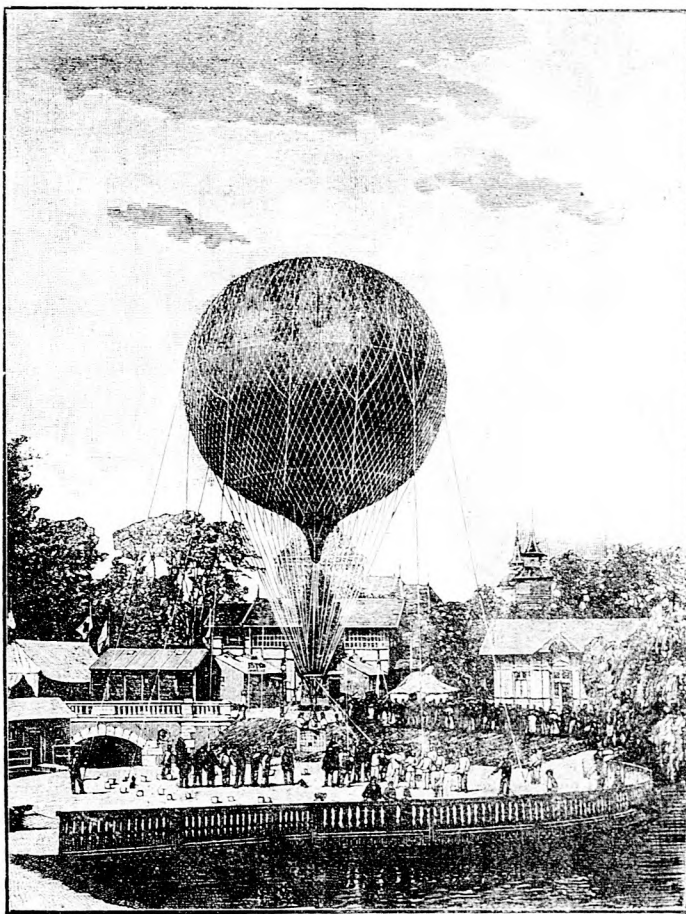
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON 16 OLDAL TERJEDELEMMELEL.

Előfizetési ára :
 a magyar birodalomban és Ausztriában :
 Egész évre . . . . . 4 kor.
 Fél évre . . . . . 2 kor.
 Negyed évr . . . . . 1 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal :
Budapest, VIII., Práter-utca 44. sz.

— Egy pöttsor hirdetés ára 20 fillér. —

A német birodalom államaiba egész
 évre **6 korona.**
 Európa egyéb államaiba és Amerikába
 egész évre **8 korona.**

Angol katonai légshajó.

hang-

üldök.

OK

os 85.

eljebb.

8 frtért

volák,

auto-

l. In-

7 frt.

25 frt.

nikák,

községi

ák, 4

mignon

ay-fele

bb, 95

k évfo-

60 kr.

SZT

tegségeket
 nyújtott.
 es 620-
 a világ
 céből in-
 gtek-inthe-
 sésobb 45
 meg nem
 éntzt visz-
 ja.

em 1787-
 stországhai
 om kltúno

számára.)

eknél hasz-

.)

BERT

E.

Reménysugár.

Csáky grófnak vácsi püspökké való kinevezésével egy kanonoki állás jött üresedésbe. Ezen kanonoki állásra első sorban Molnár János volt jelölve, de helyette dr. Kohl Medárd, a primás titkára lett kanonokká kinevezve. Az ember önkéntelenül is kutatni kezdi, hogy hát miért nem nevezték ki kanonokká Molnár Jánost? Tán rossz pap? Vagy nem érdemes rá? Hát akkor minek jelölték?! Megadja minderre a feleletet Széll Kálmán laibzurnájában Vészi József (azelőtt Weisz) kormányelnöki dísz-tollrágó. Azt írja ugyanis a Budapesti Naplóban, hogy: „*Molnár János apátból nem lesz kanonok és semmi esetre sem lesz addig, amíg a kanonoki statulumok adományozása a Széll-kormány fölterjesztésére történik.*“

Hát ez érdekes dolog, kedves olvasóim, de nem új! Milyen joron mondhatja azt az a zsidó-liberális ujság, hogy Molnárból nem lesz kanonok? Ki hatalmazta erre fel?! Ha senki, úgy az egész kijelentésnek nincs semmi súlya s csak ismét mutatja a zsidó henczegést, aki erővel akar saját akaratának jó előre hangulatot csinálni, akarja a közvéleményt a maga részére átdolgozni! Ha pedig felhatalmaztatott a fentiek megírására s ezt arra illetékes személyiségtől kapta, úgy tisztán áll előttünk a helyzet, hogy miképp kormányozzák ma Magyarországot. Hát nálunk már odáig jutottunk, hogy a jutalomra érdemes katolikus papot meg sem jutalmazhatja az, aki erre hivatott: a primás útján a király?! Hát már ezen a téren is nyilvánul a zsidó-liberális hatalma? Nem elég, hogy lefoglalták a maguk részére a sajtót s gyártják vele a mesterséges közvéleményt s lefoglalták az összes jól jövedelmező üzletágakat, hogy a könnyen szerzett pénzből megszerezhessenek maguknak összeköttetést, dicsőséget, rangot, állást, tekintélyt?! Most már abba is beleártják magukat, ami tisztán a katolikusok ügye?

Avagy nem-e a zsidóliberális áramlatot illeszük-e azzal, hogy Molnár János nem lett kinevezve? Vajjon kinek érdekében állott volna azt kinevezni rajtok kívül? Tán a katolikusoknak?! Nem; megmondja Vészi, a liberálisok és a miniszterelnök szócsöve. *Nekik* nem kell; *ők* nem engedték meg. Nem engedték pedig azért, nehogy úgy tűnjék fel e kinevezés, mint jutalmazása annak, a mit Molnár János eddig a katolikusokért tett. Meg kell mutatni — szerintök — a katolikusoknak s kivált a papoknak, hogy a pályáján csak az boldogulhat, csak az számíthat előmenetelre, a ki félretéve a katolikusok érdekeit, csak a zsidóliberálisok szekerét segíti tolni. Meg akarják ők ezen eljárásukkal törni

még azon egykevéssé egyházférfit is, a kik tényleg hivatásuknak élve, a katolicizmus érdekeiért küzdenek.

Nohát azt hisszük, ép az ellenkezőjét fogják elérni ezen erőszakos eljárásukkal. Meg fogják látni *ép ez esetből kifolyólag újra* a magyarországi katolikusok, hogy e hazában ők már csak egy türt szekta, a melynek úgy kell tánczolni, a mint a liberálisok fütyülnek. Be fogják látni, hogy a folytonos engedékenységgel, a nem törődömséggel, a liberálisok kegyeit való kereséssel nem azt érjük el, hogy béke legyen, hogy mi katolikusok, mint e haza teremői, tisztelték és a többi felekezethez hahonlóan egyenrangúak legyünk, hanem elérjük azt, hogy nembánomságunkat felhasználva, a „liberális“ czim köpenye alá bujt katolikus-ellenes elemek mindjobban felülkerekednek, szerzett jogainkat lassan-lassan nyirbálják, hogy végre teljesen elvegyék.

Igen, épp az ellenkezője fog történni annak, amit a megtorlással elérni akartak a liberálisok. A ma még tétovázó katolikus papok és világiak végre elhagyják a közömbösség táborát s csupa Molnár Jánosok lesznek, mind olyanok lesznek, akiknek kinevezését, megjutalmazását a szabadkőmives-liberálisok mindenáron megakadályozandónak vélik. Reméljük, ez idő nem sokára el fog következni s akkor nem lesznek képesek többé megakadályozni, hogy mi katolikusok meg ne jutalmazzuk azt, akit megjutalmazandónak találunk, ha mindjárt Molnár János a neve.

Molnár János kanonokká nem választása ránk nézve közönyös. Azt hisszük, jó katona lehet valaki a katolikus táborban még akkor is, ha nem éri el a kívánt magasabb rangot, de meg akkor is, ha ennek elérésében őt épp az ellenség akadályozza meg. Sőt utóbbi esetben még jobb katonává lesz, amit úgy hiszem, Molnárnál is tapasztalni fogunk. De már nem hagyhat közömbösen az, hogy nem azt nevezték ki kanonoknak, kité mi arra érdemesnek találtunk s nem *nevezték ki azért*, mert Széll Kálmán és hátvédje nem engedte, lett légyen e férfi bármilyen nevű.

Molnár János pápai praelatus nem vallja teljesen a mi programunkat, az nem baj, vagyunk mi nélküle is elegenden. De fegyvertársunk azért, fegyvertársunk a szó szoros értelmében; *ő ugyanazért harezol, mint mi: a keresztény Magyarország visszaállításáért!* Igaz, hogy ő azt hiszi, hogy a küzdelem eredményes viselésére elég ő maga, elég egyedül az ő programja s haragszik azért, ha más jobb fegyverrel, más programmal, új táborral siet segítségére lenni, de azért nem ok ez arra, hogy

elhallgassuk azt, hogy Molnár János jó pap, jó katolikus, jó hazafi, puritán jellem; ezen tulajdonságaiért tehát nem lehetett az ő előmenetelét megakasztani. Sokat tett ő már a katolicizmus érdekében, ha mindjárt nem mindig kellő sikerrel s nem a tökéletes helyességgel. De a jóakarát megvolt benne, ő akarta, hogy amit tesz, eredményre vezessen, hogy jót hozzon a katolikus Magyarországra s ezen működése volt tehát az ok, hogy előmenetelét meg kellett akadályozni.

Jó volt ez így! Tán nem is lett volna jó másképp! A kereszténység akkor volt legerősebb, akkor terjedt legjobban, mikor legjobban üldözték, mikor legjobban erőszakoskodtak ellene. Akkor teremtek a tetterős és tette kész férfiak légiói s küzdöttek oly mérvben, hogy ma a katolicizmus 1900 esztendő jubileumán a kereszténység a világot uralja.

Minél jobban fogják jogainkat nyirbálni, annál tömörebb lesz küzdő táborunk, annál többen leszünk, a kik jutalmat érdemlünk! S ha sokan leszünk, a jutalom elérésében nem fog bennünket megakadályozhatni senki!

Ezt a reménysugárt látjuk már, ez a reménysugár hevíti már vérünket, ez a reménysugár készlet kitartó, dicső küzdelemre.

Katolikusok! tömörüljünk! Ne hagyjuk magunkat egészen elnyomni.

Madarász István.

POLITIKAI HIREK.

Támasztás. Széll Kálmánnak úgy látszik nincs rendben a szénája a szabadelvű pártban, nem jó szél fuj onnan Széll felé. Rendesen mikor nagyon inog a miniszterelnök lába alatt a föld, akkor fölkerekednek a szabadelvű korifeusok és kitalálnak egy alkalmat, hogy törhetetlen ragaszkodásukról és hűségükről biztosítsák. Így történt ez a hétfői értekezleten is, melyet a szabadelvű körben tartottak. Napirend előtt Dániel Gábor, a képviselőház alelnöke, szólalt föl s utalt a párt egységére és erősségére (Br!) és biztosította a miniszterelnököt a párt törhetetlen bizalmáról. Ép így tett Berzeviczy Albert, Makfalvay Géza és Kristóffy József is, erősen ütötték a dobot, hogy így meg úgy ők törhetetlen hűvei Széllnek és hogy a pártban szó sincs szakadásról. No már kedves szabadelvű uraim, hiszi az ördög az önök törhetetlen hűségét és tömör felbonthatatlanságát. Mikor már ilyen előre megrendelt tüntetésben kell kinyilvánítani az egyívétartozóságot, akkor baj van a kréta körül. Az utóbbi időben Bánffy lapja erősen támatta a miniszterelnököt s miután a Bánffy barátai nem csekély számban vannak a szabadelvű pártban, ez a mozgalom is eléggé mutatja, hogy van szakadás. Hát még azok a szabadelvűek, a kikben mégis van még

egy szikra ragaszkodás a katolicizmushoz s most színtelen Széll ellen vannak, mert kezdenek meggyőződni katolikus ellenes politikájáról! Ugye, tisztelt szabadelvű párt! Bomlásban vannak maguk, még pedig nagyon. Egy része a pártnak haragszik, mert nem katolikus szellemben kormányoznak, a másik meg, mert nem református szellemben; a harmadik meg, mert nem zsidó szellemben; a negyedik rész azért, mert bevették és állítólag nagybecsülik a volt nemzeti pártot; az ötödik rész azért, mert nem becsülik kellőleg a volt nemzeti pártot; a hatodik rész azért, mert nem az a szellem uralkodik a pártban mint azelőtt; a hetedik rész azért, mert még mindig ugyanaz a szellem uralkodik, mint azelőtt; azonfelül vannak csoportok, kik azért elégedetlenek, mert nem az lett miniszter, államtitkár, főispán, miniszteri tanácsos stb. a kiket ők akartak; szóval elégedetlen az egész párt, de még Vészi a házi zsidó, is mert nem az ő lapja a hivatalos lap, no meg kevés a szubvenczió! Elégedetlenség minden oldalon s mégis verik a mellüket, hogy a párt egységes! Ugyan mire való e játék, nem hiszi el azt úgy sem senki! Szemforgatás az egész, mely csak arra való, hogy miután látják, hogy mégis Széll fogja vezetni a választásokat — biztosítsák maguknak a hatalomnál a mandátumot. Pedig uraim abból úgy se lesz semmi, ma már nem a hatalom fog képviselőket választani, nem azért, mert már nem Bánffy kormányoz s Széll kormányát nem tartanók képesnek ép oly eszes választásokra, mint a Bánffyé volt, hanem egyszerűen azért, mert azóta kinyílt a választó közönség szeme s nem dühgáltatja többé magát a hatalomtól. Lejártak magukat a szabadelvűek, le pedig kivált most, mikor olyan se hideg se meleg szemforgató politikát folytatnak. Egy kicsit katolikus, egy kicsit református, egy kicsit zsidó, egy kicsit nemzeti, egy kicsit nemzetiségi, egy kicsit közös vámtérületű, egy kicsit külön vámtérületű, egy kicsit 48-as, egy kicsit 67-es, egy kicsit reakzionárius, egy kicsit radikális, egy kicsit agrárius, egy kicsit merkantil, egy kicsit arisztokratikus, egy kicsit szocialista. No már ilyen kipkedő kapkodó nem szilárd politikával állandóan kormányozni nem lehet. Azért a szabadelvű párt, ez az össze-vissza tákolt hatalmi szövetség nem kell már senkinek; a választók *tiszta, önállóan képviselőket akarnak* s nagyon jól tudják, hogy ilyeneket csak a néppárt állít, azért is a következő választásoknál csak a néppártra, a nép egyetlen barátjára fognak szavazni. Éljen a néppárt, éljen a 29 pont!!

A nagy seprű. Most, hogy Gulner Gyulát kinevezték államtitkárrá, erősen szepegnek a főispánok, szolgabírák s egyéb nagyhatalmu megyei urak. Miután tudják, hogy Széll Kálmán választásokra készül, azt is tudják, hogy előbb megrostálja a magasabb tisztviselői kart, mert neki oly elemekre van szüksége, a kikben feltétlenül bizhat. Mint hogy a megyei funkcionáriusok közt sok van még olyan, kiket a Bánffy-korszak ültetett a magas lóra, ezek tehát első sorban érzik azt a szellőt, mely őket onnan lefújja. Híre is jár, hogy a belügyminiszterium legközelebb körut rendeztet az egész országban egy vizsgáló-bizottsággal, mely hivatva lesz megvizsgálni a vidéki közigazgatást és kezelést. Ez lesz az a bíróság, mely ítélkezni fog azokon, hogy kik menesztessenek helyükből a választások előtt s kik nem. Hibát mindenütt lehet találni, viszont azt elnézni is könnyű, ha akarják s ha a magasabb erkölcstan kívánja.

Ausztriában még mindig nem tudnak meggyőzésre jutni a pártok. A mellett van a kormánynak a németek közt is sok ellensége, mert a németiség sok pártból áll. Igaz ugyan,

hogy valamennyien a csehek ellen vannak, de a kormányt abban még sem támogatják, hogy a csehek ellen közös akarrattal lépjenek fel, mert majd mindegyik párt örül annak, hogy a kormány zavarban van, hogy e zavarost mindenik a saját előnyére használhassa ki. Mindenik engedményeket akar a kormánytól, amit az a legjobb akarat mellett sem adhat meg, mert amit az egyiknek adna, azt a másiktól kell elvenni s így elégedettség még sem volna. Kormányoznak tehát tovább alkotmányosság nélkül, a híres 14-ik paragrafus alapján. A képviselők e veszekedését azonban csak az ország sínyli meg, mert ők bizony huzzák fizetésüket akár nyitva van az országgyűlés, akár nincs. Az ország pedig hanyatlík, mert lakossága a helyett hogy kéz közben a haza felvirágzásán dolgoznának, egymás elleni küzdelmekben elhanyagolják az ipart és kereskedelmet, a mi pedig Ausztria létfeltétele.

A függetlenségi testvér-háború. Az Ugron-párt és a Kossuth-párt között levő háború a parlamentből nemsokára választóközönség elé kerül. Az Ugron-párt most egy országos szervezkedés akcióját indítja meg. Az ily szervezkedés első állomásán az Ugron-párt Szigetvárt jelölte ki, hol Szalay Károly toborozza össze a párt híveit. Már pedig Szigetvár a Kossuth-párt kerülete s annak képviselője. Olay Lajos, ugyanaz, aki Ugron Gábor ellen az összeférhetlenségi bejelentést tette volt és aki azt a híres utcai megtámadást intézte Lepsényi Miklós ellen. A szigetvári gyűlést még több olyan helyen tartandó gyűlés fogja követni, hol eddig a Kossuth-pártnak volt tanyája. A választók, főleg a katolikusok, már megelégtettek a biztosítóintézeti s egyéb gründolásairól híres *Kossuth-pártot*, a mely a mult választásakor és a Bánffy-éra alatt teljesen a Bánffy furulyája után tánczolt s most testestül-lelkestül csoportosulnak az Ugron zászlója alá.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

A mult héten bezárták a harmadik ülészakot, *most hétfőn* pedig királyi kéziratral megnyitották a negyediket. *Keddén* május 1-én megválasztották az új ülészakra az alelnököket: *Talián* Bélát és *Dániel* Gábort, továbbá nyolcz jegyzőt: Buzáth Ferenczet, Dedovich Györgyöt, Eszterházy Kálmánt, Lázár Árpádot, Lukács Gyulát, Molnár Antalt, Nyegre Lászlót és Perczel Rénit. Háznagynak pedig Csávossy Bélát.

Ezen felül betöltötték az állandó bizottságokban az üresedésben levő állásokat és megalakították az újabb bizottságokat.

Május 2-án szerdán több bizottsági jelentés elfogadása után a miniszterek következő törvényjavaslatokat nyújtották be:

Darányi miniszter: Az állatorvosi közszolgálat államosításáról.

Lukács miniszter: A szeszkontingensről, továbbá a beruházási kölcsönről.

Hegedüs miniszter: A kereskedelmi megrendelések gyűjtésének korlátozásáról.

Plósz miniszter: A képviselőválasztási bíráskodási törvény egy szakaszának kiegészítéséről.

Fontos e javaslatok közt a Darányi miniszteré. Ez a javaslat magyar királyi állatorvosokat és pedig járási, városi,

törvényhatósági állatorvosokat stauál s magyar királyi állatorvosok egészségügyi felügyelőket. Az állatorvos urak a VI—XI. fizetési rangosztályban lesznek. A földmivélsügyi miniszter nevezi ki őket s az új orvosoknak külön tisztí vizsgálatot kell tenniök.

A beruházási kölcsön javaslata *százhet millió száznyolczezerharmincz* koronányi kölcsön felvételéről szól.

Kié legyen a föld?

III.

Földet a népek!

Ma hazánk földterületéből 6,477.874 hold legelő, 154.045 hold nádas és 2,597.451 hold a földadó alá nem eső terméketlen terület. Nem fognak-e most ezen területek, melyek hazánk összes földterületének egy ötöd részét képezik, jelentékeny része hasznos művelés alá vonatni, ha minden hold föld után, mely nincsen hasznos művelés alatt, legalább 1 korona községi adó lesz fizetendő? Akinek tehát több mint 30 hold földje van, az minden hold után, mely hasznos művelés alatt nincs, a 11-ik cikkben említett földadón felül, legalább 1 korona községi adót fizessen.

Igen, ne azt sujtjuk kemény adóval, ki földjét minél jobban megmunkálja, hanem azt, ki a haza drága földjét parlagon hagyja heverni. Mert szerintünk nincsen hazánkban olyan föld, melyet megfelelő tőke és szorgalmas, kitartó munka által nem lehetne rét, szántóföld, gyümölcsös, szőlő-, konyha- vagy komlókert, lomb- vagy fenyveserdővé, átváltoztatni. Aki erre nem képes, az parcelláztassa fel az általa meg nem művelhető földet 30 holdnyi vagy ennél kisebb paraszttelkekre és adja el vagy ajándékozza oda rokonainak vagy a községbeli parasztnak, zsellérének, akik majd oda építik házukat és így minden szabad idejüket teljesen adómentes földjük megmunkálására fordítván, azt idővel és kitartó szorgalmas munka által rét, szántóföld, gyümölcsös, szőlő-, konyha- vagy komlókert, lomb- vagy fenyveserdővé, somfa- vagyogyorófa-ültetvényé stb. fogják átváltoztatni. Nem a földmunkások földéhsége, hanem azon földbirtokosok földéhsége igazán nagy hátrányára van a hazának és a nemzetnek, kik még azt a földet sem engedik át mások, szorgalmasabbak tulajdonába, amelynek megművelésére ők képtelenek. S ha minden 30 hold legelő, nádas vagy mostan művelés alatt nem levő földből csak egyetlen egy holdat is fog új gazdája hasznosabb művelés alá fogni, termékenyebbé tenni, tagadhatatlanul nagy előnyére lesz az a nemzetnek, a hazának. Ha ezen adó következtében minden 30 hold legelő, nádas vagy mostan művelés alatt nem levő földből csak egyetlen egy holdat is fog új gazdája hasznosabb művelés alá fogni, termékenyebbé tenni, hát 307,645 hold földdel növekszik ezáltal hazánk termékeny, hasznos adó területe.

S nem igazságtalan ezen adó. Mert amely föld jövődelmet nem nyújt, annak értéke sincsen, tehát csak a nagyok földéhsége az oka, hogy még az ilyen földet sem engedik át a nép tulajdonába, hogy azon például házat építhessen magának, melyben az idő viszontagságai elől meghúzódhatik és így „otthona” lévén, megelégedettebbé lesz és nem fog a városba menni munkát és kenyeret keresni, hanem iparkodni fog ezen otthona körül munkát találni. Vagy nem az hajt-e évente 20—25 ezer becsületes keresztény hontársunkat a tengerentuli messze Amerikába, mert még biztos „otthona”

sincsen jelenlegi törvényeink mellett a mi liberálisan kormányzott hazánkban. Ne várjunk, míg hazánk többi megyéiből is tizezrenként vándorol ki a lakosság, mint Zemplénből, melyből a főispán jelentése szerint a legutóbbi 3 hónap alatt 10,000, mondok tizezren vándoroltak ki. Hány ezren szöktek ki azonban minden utlevél nélkül a mi liberálisan kormányzott „szeretett” Magyarországból Amerikába, hogy ott becsületes munkájuk után kenyeret és „otthont” szerezzenek maguknak, melyet megtagadt nekik szülőhazájuk. Vagy talán örültek ti nagyok, ha e haza keresztény népe kivándorol? Legalább az egész országból egy nagy vadaskert lesz, melyben télen-nyáron üzhetik a különböző szárnyas és négylábu vadat, mint az indiánusok és a szerencsenyek! Azonban ki fogja nektek ezt a nagy vadaskertet megvédeni, melynek népet liberális törvényeitek által Amerikába üztétek, ha valamelyik szomszéd uralkodónak kedve kerekedik ezt az atyai kormányzástok által néptelenné lett nagy vadaskertet elfoglalni? Vigyázzatok ti dözsölő, tivornyázó, paráználkodó nagyok, nehogy a veszély idején ez az adókkal agyongyötört, mocsai, Krivány-féle tisztviselőitek által kirabolt, megkínzott nép azt mondja majd: Védjék meg az „urak” a hazájukat, melyben nekünk se jogunk, se kenyérünk, de még otthonunk sincsen, hanem csak nyomor és nélkülözés. Mert nem otthon az, melyből minden perczben kihajthatja a szegény embert az országutra az adóvégrehajtó és a vérszopó uzorás.

Erélyesen követeljük tehát a 30 hold teljes adómentességét, a fokozatosan emelkedő progresszív földadót és a földadó alá nem eső terméketlen területek, valánint a legelőnek használt és a nádas területeknek legalább 1 korona községi adóval való megterhelését, hogy a népnek föld jusson, melyen kenyerét termelheti vagy legalább is hely, melyen házat, „otthont” építhet magának. És ha végképen terméketlen helyen, melyen „otthonát” építi majd a szegény nép, ezen adó következtében a legnagyobb szorgalom mellett sem lesz képes új gazdája még egy talpalatnyi földet sem termékenyvé tenni, még akkor is közvetve hasznára lesz az a mezőgazdaságnak, ha ezen telepések 30 holdnyi terméketlen területükön egyéb semmit, mint több méhészeti és galambducot fognak felállítani. Mert nemcsak a mézet gyűjtik a szorgalmas méhészek, de a virágok megtermékenyítése körül is fontos szerepök van és a galambok nem segítenek-e a gyom és gaz irtásban, ezek magvainak felszedése által? És az nem lesz talán előnyére a haza közegészségügyének és így a nemzetnek, ha ezen adó köve kezében a homokos területek szőlővel és akáczaerdővel lesznek beültetve, a lázterjesztő mocsaras és ingoványos nádas területek vize pedig lecsapoltatik majd és bő szénatermő rétek vagy aranykálászos szántóföldekké lesznek átváltozva? Igen, ne azt adóztassuk súlyos adóval, ki a haza földjét verejtékes munkával termékenyvé teszi, hanem kényszerítsük rá a földéheseket arra, hogy amely földjüket nem képesek megművelni, azt engedjék át a népnek.

Ma az állam minden irgalom és könyörület nélkül kizavarja ősei birtokából azt, ki nem képes az évről-évre rohamosan emelkedő súlyos adókat megfizetni. Mi azonban nem vagyunk oly keményszívűek, mert mi nem tartozunk Tisza ekléziájához, ki azt mondta: „Bárkié legyen a föld, csak legyen, aki az adót megfizeti!” mert mi katolikusok vagyunk. És így, habár arra törekszünk minden eszközzel, hogy a föld azok birtokába is jusson, akik azt a földet nem restek homlokuk verejtékével megművelni, az Isten tiz parancsolatának 7. parancsa szerint: „Ne orozz”, melyet a mai állam

nem igen tart szem előtt: a jelenlegi birtokosok érdekében a II. alatti progressív földadó és az ezen III. fejezett alatti adót ezek elfogadása napjától számított 5 év múlva kívánjuk csak teljes mértékben életbe léptetni, vagyis ezen adók együtt véve az első 5 éven át nem lehetnek magasabbak, mint az illető földbirtokosok által jelenleg fizetett földadók, hogy így legyen nekik idejük fölösleges földjüknek illő árban való eladására vagy gyermekeik, rokonaik nevére való telekkönyvi átiratására.

Reméljük, hogy ezen utóbbi kijelentésünk után senkinek sem lesz kifogása — a keresztény népnek bizonyára nem — az ezen II. és III. fejezet alatt felsorolt adók ellen.

Katolikus néppárti.

Éhínség Indiában.

Indiában, Angolország ez óriási gyarmatában, az angol gazdaság főforrásában rémítő éhínség pusztít. Huszonhét millió az éhezők száma. Majd kétszer akkora tömeg, mint Magyarország egész lakossága Erdélylyel együtt.

Az éhínséget érdekesen írja le egy angol újságban egy orvos, ki a napokban érkezett onnan vissza:

„A mostani éhínség olyan katasztrófa, amilyen kevés volt a világ fennállása óta. Az emberek úgy hullnak el, mint a legyek és eltemetetlenül hevernek a földön; még a saskeselyűk nem igen bántják a holttesteket, mert nincs azokon más, mint esont és bőr. Angliának ezen területén jelenleg körülbelül huszonhét millió ember szenved az éhség miatt. A kormány márczius végéig 40 millió rupiát fordított az éhség enyhítésére,

de ennek alig van látszata. Egy értekezleten, melyet az inség dolgában tartottak, Curzon lord alkirály kijelentette, hogy Anglia nem tehet semmit a nyomor enyhítésére, mert minden erejét a dél-afrikai háború foglalja le.

Az indiai éhinség rosszabb a pestisnél, írja az orvos, mert a pestis okozta szenvedéseket lehet enyhíteni, de az éhinséggel szemben tehetetlenül állanak a hivatalnokok. Nagyon csekély eszközök állnak rendelkezésükre s így mást nem tehetnek, mint hogy a szegény éhínségesnek minél előbbi halálát óhajtják, hogy a szenvedésnek vége legyen. A férfiak lábikráját a hüvelyk- s mutatóujjal lehet körülfogni. Egy helyen egész esomó két-három éves gyermeket találtak. Bizonyosan a szülők rakták ki őket, hogy legalább ezeket vegyék pártfogásukba a hivatalnokok, ha már ő rajtuk nem segítenek.

Február 1 én hagytam el Indiát, amikor az éhinség még nem érte tetőpontját. *3 és fél millió éhínséges volt akkor, de ez a szám minden héten egy negyed millióval növekedett.* Január utolsó hetében 170,000 forintot utaltak ki az éhinség csillapítására s ez az összeg most már hetenkint 250,000 forintra rug. Azelőtt, ha éhinség volt, a világ minden részéből jöttek adományok, most azonban az angol kormány magára van hagyatva. Az éhinség területe körülbelül 300,000 négyszögmértőföld. Éhinség van Bombay tartományban, a középső tartományok felében, Közép-India nyugoti államaiban, Rajputanóban, a délkeleti Pauschabban, Hyderabadban, Guzerat és Cutch bennszülött tartományokban. De van még egy 150,000 négyszögmértőföldnyi terület 21 millió lakossal, ahol szintén segélynyújtásra van szükség. A szárazság okozta ezt a nagy éhínséget, mert tönkretette a vetések legnagyobb részét.

Ezt írja az angol orvos. Mi pedig hozzátesszük, hogy így járnak az olyan leigázott tartományok, melyektől mikor bőséges termés van, a leigázó elszed mindent, hogy gazdagodjék, s a mikor csekély a termés, nem tud rajta segíteni! Kinek a lelkén szárad ezen száz és százezer éhségben elpusztult ember halála? Csak azokon, kik nyakig felfegyverkezve a legujabb ödöklő szerszámokkal hódító hadjáratra indulnak. Leigázzák a szorgalmas, munkás, de védtelen, fegyvertelen népet csak azért, hogy kiszípolozzák, elpusztítsák. S ezt teszi az a büszke hatalmas angol nemzet, mely annyi dícséretet eresztett már a világnak az ő ember-szerető, igazságos gondolkodásáról, alapjában pedig a legkapzsisbb, kalmárszelleme, lelketlen nép. Vagy tán nem is annyira a nép, mint a vezető, magasabb osztály.

Adja az Isten, hogy a szegény Indiának mihamarabb enyhüljön a sorsa, s hogy ne kerüljenek a burok is India sorsára most, a mikor a lelketlen Anglia feléjük is kiterjesztette vészhozó karját!

Ne a milliomosok, hanem a kiscgazdák, kisiparosok és a munkások legyenek adómentesek!

A nemzeti zarándoklat

sok viszontagság után megérkezett Rómába. A pápa az osztrákokkal, csehokkal és olasz zarándokokkal együtt (körülbelül 40,000-en) fogadta a magyarokat is. A templomba csak jeggyel lehetett bejutni. A magyar zarándokok körülbelül 1400-an voltak Császká György kalocsai érsekkel és 10 püspökkel az élén. Köztük volt még a Zichy, Wenckheim és Csekonics családok több tagja is. Pontban 11 órakor érkezett meg a Szent Atya. Megérkezését leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a reggel óta izgatottan váró zarándok tömeg. A zászlókat meghajtották, kendőket lobogtattak s a templom minden zugából tört elő a különböző nyelvű éljenzés hódolatul a pápának, kit a főhajón keresztül viték a főoltárig. A pápa a szokott ornátusban volt; fehér selyem reverendát, hermelinnel szegélyezett, bíboros mozzetát, fehér selyem kapuciumot, felujjas kötött fehér keztyűt s nagy smaragd pásztor gyűrűt és drágakövektől csillogó széles stólat viselt.

A lorettói litánia után a pápa fölment az oltárhoz s ráborulva néhány pillanatig tartó ájtatosságot végzett. Azután elkövetkezett a legünnepélyesebb pillanat. A Szentatya, az oltártól kifordulva, erős hangon áldását adta a térdreborult hívek ezreire. Azután ismét a trónszékhez ment, melyet elfoglalva fogadta a hódolókat, először Goosens brüsszeli érseket, aztán Császká György érseket, Schneider bécsi címzetes püspököt, majd a többieket. Császká György érsek, mint a magyarok hódolatának tolmácsolója beszédet intézett a Szentatyához, melyet az elmondás után írásban is átnyújtott a pápának.

Ezután a lábesók czeremóniája következett. A magyarok közül Császká érsek után lábesókra bocsátattak még: Bende Imre, Hornig Károly báró, Steiner Fülöp, Dessewffy Sándor, Szmeccsányi Pál, Mayláth Gusztáv gróf, Kutrovácz Ernő, Fraknoi Vilmos püspökök, Fehér Ipoly főapát, Molnár János pápai prelátnak, Széchenyi Miklós apátkanonok, Zandt Ödön apátplébános, Halbik Cyprián apát, Várady Árpád, Soós István kármelita atya, Czobor Béla egyetemi tanár, Való Simon kanonok és König Gusztáv pápai káplán.

A nemzeti zarándoklat a püspöki kar és papság vezetése alatt már az előző napokon bejárták a négy templomot (Szent Péter, szent Pál templomait, a Maria Maggioret és a Lateránt), ahol közösen halgatták a predikációkat és végezték a jubileumi bucsu elnyerésére szükséges imákat, gyónást.

Az utolsó napon délelőtt a Lateranban nagy magyar nemzeti ünnep volt, melyen a misét Császká érsek, mondta, a szent beszédet pedig Fehér Ipoly főapát Szilveszter pápa sirjánál pedig Steiner püspök beszélt. Ugyan e napon reggel 7 órakor Bende Imre püspök misét mondott a Don Bosco-árvaházban, Zafféry Károly pedig magyar, német és tót nyelven ismertette Don Bosco világraszóló működését, az árvaházi intézményt, követésre buzdítva a magyar zarándokokat. Az

udvaron gyermekek énekkel és zenével fogadták a vendégeket, akik közül meghatottságukban számosan adakoztak az árváknak. E kellemes meglepetést a zarándokok szintén Zafféry Károly honfitársuknak köszönhetik.

A vasárnap délutánt a katakombák megtekintésére fordították a zarándokok s ezzel a zarándokut befejeződött.

Sajnálatraméltó az egész magasztosan, nagy lelkesedés mellett lefolyt zarándoklatnál csak a vállalkozó városi menetjegyiroda eljárása, mely botrányos eljárásával a végtelenségig keserítette a zarándokokat.

Először is a vonatok vezetésére zsidókat alkalmazott, a mi méltó megütközést keltett. Továbbá Cormonsban, az olasz határon nem bírták kifizetni a második és harmadik vonatot s e miatt az utasok kénytelenek voltak ott éjjel a hidegben órákig várni. Ezen késés miatt természetesen a vonatok Firenzében nem állapodhattak meg hosszabb ideig s így az utasok az ottani étkezéstől elestek, daczára, hogy már előre megfizették. Így éhesen, átfázva, elcsüggedten érkeztek Rómába éjjel 3 órakor, a helyett, hogy délben értek volna oda. Ott aztán nem várta őket semmiféle kocsi, a fejtelenség és zavar irtózatossá volt; a zarándokok kénytelenek voltak a saját pénzükért fogadni kocsit, ha találtak; a legtöbbje pedig gyalog botorkálhatott be a sötétben a pályaudvarról a városba, hol újabb kellemetlen meglepetés érte őket. A helyett, hogy — a mint ígérve volt — külön szobákba jutottak volna, négyet-ötöt, sőt még többet dugtak egy-egy szobába, a hol aztán fekhettek földön, divánon, takaró nélkül, úgy a mint lehetett.

A zarándokok drága pénzükért semmit sem kaptak. Ilyennek a nagy nemzeti zarándoklatot senki sem képzelte. Kár volt ily megbizhatatlan zsidó vállalkozókra bízni a rendezést, mikor tudomásunk szerint ajánlkozott tisztességes *keresztény vállalkozó is, még pedig sokkal mérsékeltébb áron.* Ezt már határozottan a bizottság hibájának kell felrónunk, a kinek erkölcsi felelőssége arról gondoskodni, hogy

1-szor: *katholikus zarándoklatot ne zsidók vezessenek Rómába;*

2-szor: *a résztvevők pénzükért az ígért ellátást pontosan megkapják;*

3-szor: *a résztvevők minél olcsóbban jussanak a zarándoklatban való részvehetőséghez.*

Ez a nagy nemzeti zarándoklatnál mind nem történt. Elfogadták a *zsidó megbizhatatlan és drágább ajánlatot!* Ez igazán furcsa és alig megmagyarázható.

Ilyen rendezések ugyancsak megcsappantják a hívők bizalmát és zarándoklási kedvét.

Keresztények! Katholikusok!

Vendéglőkben, koresmákban, kávéházakban, kávémezőkben, borbély üzletekben, fürdőhelyeken, egyletekben stb. kérjétek és követeljétek a Magyar Néplapot.

TÁRCA.

Egy önfeláldozó feleség.

Az 1853. évben egy szegény német munkás család telepedett le Valence franciaországi városban. A család eredetileg a felső Mosel-vidékről származott, a honnét munka és kereset hiánya miatt már öt év előtt kénytelen volt a szomszédos francia vidékekre költözöködni.

Mikor a család Valence városának kapuin bevonult, a férj, akit Hübschgen Miklósnak neveztek, már előhaladt mellbetegségben szenvedett és minden munkára képtelen volt. A beteg férjen kívül még öt tagból állott a család, akik között négy kis gyermek volt és a legnyomorultabb utcák egyikének, amilyenek csak nagyobb városokban vannak, legvégén, egy még nyomorultabb lakásban húzták meg magukat.

E vándorló nyomoruságnak egyedüli támasza egy külseje szerint még fiatal, huszonkétéves halovány teremtes volt, akit Mihálynak hívtak. Ő ápolta a beteg apát és gondoskodott az apró gyermekekről. Emezeket testvéreinek szölitotta, amazzal pedig mint atyjával bánt.

Miközben a beteg apa otthon nyavalygott és a gyermekekre vigyázott, Mihály napszámba járt a kömivesek mellé, vagy a vasutnál dolgozott mint földmunkás, mint eddig már öt év óta.

Sajátságos egy teremtes volt ez a Mihály. El nem mulasztotta volna egyetlenegy nap se, hogy kora hajnalban misét ne hallgasson és vigaszt meg erőt ne mérítsen a nehéz napi munkához. Napközben a munkánál szótlan, magabavonult volt, minden pajtáskodástól távartartotta magát; hiába egyetlen fillért el nem pazarolt a keresményéből, soha meg nem állt fecsegnin, mint társai, hanem oly szorgalmasan és rendjén végezte dolgát, hogy hamarosan két ezüstgarassal megtoldották napszámát. Talán azt is megtudták, mily hü szorgossággal gondoskodik Mihály az otthon levő számos tagu vérszegény családról. Mihelyt ugyanis vége volt a munkának, sietett Mihály haza, a szegényes háztartásban rendbehozott mindent, ápolta az egyre súlyosabb beteggé levő apát és oly megindító módon gondozta a gyermekeket, hogy a többi lakók nem győztek rajta csodálkozni. Különös szeretettel gondozta a legkisebb gyermeket, akit szabad idejében majdnem szüntelenül a karjain hordozgatott.

A tél meglehetősen korán beköszöntött és karácsony táján kemény hidegeket hozott, melyek ellen a szegény emberek bizony nem igen tudtak védekezni. A munka tehát korán beszűnt úgy az építkezéseknél mint a vasutnál. És ha Mihályunknak eddig is keserű volt a nagy családöt nyomorult napszámából eltartani, még inkább meggyűlt a baja most, mikor az élelmi-

szerek ára fölszökött, némi fűtőanyag is csak kellett, kereset pedig ritkán akadt, az is nyomoruságos. Eddig, úgy ahogy csak képes volt a beteg apáról és a gyermekekről gondoskodni a maga megrövidítésével, most azonban a legszükségesebbeket se volt képes előteremteni. Ehhez járult, hogy a beteg apa végképp ágynak esett s nem is volt többé rá remény, hogy arról valaha fölkelhessen. És semmi ismerősük, semmi jóakarójuk sehol!

Hiába! végre is idegen segítség után kellett kutatni. Mihály a Szent Vince-egyesület tagjaihoz fordult és nem hiába, mert azok egyszer-mászor csak hoztak egyet-mást a nyomorgó családnak. Azonban még mindig fölösen elegendő szükség maradt arra nézve, hogy kemény próbára tétessék az Istennek mindenről gondoskodó atyai szeretetében való jámbor hit. Azonban bár mekkora volt is a nyomor, a beteg apa állhatatos maradt Isten iránt való bizalmában. Mihály se esett kétségbe, noha a nyomor onnét ritt le halovány két orcájáról. Hogy ehhez több kell valamivel az ugynevezett fölvilágosultak kereszténységénél, azt könnyen meg lehetne látni, csak lépne valaki néhány lépéssel közelebb az elféle nyomorusághoz, mint a mily távol-ságról szemlélni szokták.

Hogy e szegény család mily nyomoruságot látott 1853. december havában, az egy gyenge tollal le nem írható. Karácsony táján az apa baja halálusra fordult. Mihály mindvégig szeretettel ápolta őt és önmagától az utolsó falatot is megvonta, hogy a gyermekeket táplálhassa. Végre decz. 31-én a jó Isten az apát megváltotta szenvedéseitől. A betegek szentségével megerősítve, a haldoklók vigaszával ellátva, mint jámbor keresztény hívő halt meg, Mihály és a kis gyermekek keserves sirása között.

Mihály még az nap elment az árvákkal a polgármesteri hivatalba, hogy az apa halálát bejelentse és a gyermekeket beírassa az árvák jegyzékébe. A hivatalban az állítólag meghalt anya vezeték- és keresztnévét is be kellett volna diktálnia és egyszersmind a halotti bizonyítványát is bemutatnia. A szegény Mihály egészen zavarba jött, mikor e követelést hallotta és nem tudott feleletet adni.

— Hogy a meghalt anyát hogy hívták, arról semmiféle fölvilágosítást nem adhatok. — mondotta végre vonakodva.

Természetes, hogy a hivatal előtt nem érték be ezen nyilatkozattal, hanem követelték, hogy a szükséges fölvilágosításokat adja meg.

Néhány pillanat kínos esendben telt el, végre megszólalt dadogva:

— Nem tudok, nem is szabad hazudnom, megvallom tehát, hogy én magam vagyok a meghalt felesége. Arzt Zsuzsánna a nevem és én vagyok az anyjuk ezeknek a gyermekeknek.

A szegény gyermekek, akik csak most eszméltek föl és vették észre, miről van szó, szintén siettek megerősíteni a vallomást.

— Igen, igen! — mondák, ez a mi jó, édes anyánk.

És miközben köröskörül belecsimpajkodtak, a szegény anyának sűrű könnyzáró ömlött szemeiből.

A hivatal emberei szinte kövé meredtek bámulatukban a különös esemény előtt és szinte alig mertek hinni szemeiknek és füleiknek.

Azonban tényleg úgy volt, a mint a férfi-ruhát viselő asszony mondotta. Már öt évvel előbb, miután férje akkor már betegeskedni kezdett, haját levágta, férfiruhát öltött és férje helyett ő járt el a nehéz munkába. Sokszoros helyváltoztatás mellett sikerült megőrizni a titkukat és még gyanut se keltettek soha. A hőselkü asszony így szerezte meg a szükségeseket, dolgozott, küzdött és szenvedett családjáért egyik évről a másikra.

Mikor a dolog napfényre került, borzasztó szegénységet találtak a hős asszony lakásán. Asztalnak vagy széknak nyoma se volt; a szegény gyermekek kis tuskókon kuporogtak; se ágy, se semmiféle butordarab sehol. A holttest még ott feküdt egy csomó szalmán és rongyon, melyen a nyomorult apa kilehelte a lelkét.

Természetes, hogy e nyomort az emberek nem csak megbámulták, hanem azonnal el is üntették, mert a derék valencei polgárok nem engedték, hogy a hőselkü asszony gyermekeivel együtt szükségét szenvedjen. Ételt és italt, butort és ruhát, ágyakat és edényeket hoztak minden egyébvel együtt, ami szükséges s becsületbeli kötelességének tartotta mindenki valamivel segítségre sietni. Még a szegény halott is igen tisztességes temetéshez jutott.

Mikor a szegény asszonyt női ruhába öltöztették, csak akkor ijedt meg, hogy a hosszú ruhában nem járhat többé rendes foglalkozása után. Másképp pedig hogy gondoskodjék apró gyermekeiről? Ezzel a körülménnyel azonban könnyen leszámolhatott, mert oly bőségesen ömlött az ajándék, hogy a szegény anya csakhamar bizonyos jólétbe jutott és nem kellett többé ásóhoz, lapáthoz folyamodnia. Csak azt nem volt képes megérteni, miképp láthatnak az emberek nagy dolgot abban, hogy egy anya föláldozza magát gyermekeiért és férjéért? Hiszen ez, szerinte olyan magától értetődő természetes dolog. S nem is változott meg, olyan magába vonuló jámbor és rendes volt, maradt később is, amilyen addig volt, ami által még jobban fölkellette a becsületes emberek csodálkozását, mint korábbi nehéz munkálkodása által.

A megyefőnök III. Napoleon császárt is értesítette Párisban az özvegy hősi önfeláldozása felől. A császárné, amint a dolgról értesült, titkára által rögtön levelet írt a derék asszonynak, mely a következőképp szólt:

A császárné udvara

A titkos ügyek szekretáriusa.

Páris császári palota 1854. január 18.

Asszonyom!

Különös részvétellel olvastam arról az ártalan ravaszságról, melyhez ön folyamodott, hogy beteg férjé

és szegény gyermekeit táplálhassa. Mélyen megindulva e közlemény fölött s azonnal elhatároztam, hogy segítségére leszek és két gyermekének gondozását elvállalom, amiről a megyei főnökhöz utasítást is küldöttem. Jól tudom, hogy olyan erények is vannak, amelyekhez méltó jutalmat e föld nagyjai nem adhatnak: mégis jelt akarom adni annak, milyen érzelmeket keltett szívében az ön önfeláldozó magaviselete. Meg akarom önt győzni asszonyom arról, hogy a magát feláldozó feleség és az elszánt családanya legmagasabb tetszemet kiérdemelte. Kérem, asszonyom fogadja legmélyebb tiszteletem kifejezését.

A titkos ügyek szekretáriusa: *Dam Homard.*

(A titkár ír a császárné nevében.)

Ime, sokszor a legegyszerűbb külső alatt dobog a legnagyobb szív!

Igy jutalmazza Isten az igazi erényt sokszor már e földön s még gazdagabban fogja egykor a más világon.

A beteg társadalom.

A nap-nap után fejét gombamódra felütő büntettek száma borzalommal töltik el a társadalom gondolkodóbb elemét. A kétségbeesés önsulya alatt nyögve néz a kétes jövőndő elejbe s a betegségében végkimerült társadalom nyomorult haláltusáját látja közeljövőben az, kinek szíve a szokottnál is csak egy kissé hangosabban dobog fel, a haza, a vallás említésére is, mert azokhoz, kiknek szívében leáldozott a vallás és hazaszeretet éltető napja, azokhoz nincs szavunk; azokhoz a viharban is szilárd, sziklajellemekhez szállunk, kiknek szívét a Laza és vallás eszméi duzzasztják.

Társadalmunk ez idült baját fájóan érzik az egyszerű családokban úgy, mint a magasabb körökben. Keresve kutatják a bojtortján csiráját s mindent felhoznak okul, csak azt nem, a mi pióczaként ott élőködik társadalmunk senyedő kebelén: a vallásos és erkölcsös nevelés hiányát.

Sokan elvakulva a kor szellemétől, mely csupán a kenyéret való küzdelmet írta fel lobogójára, nem látják e rákfenét, mások pedig pirulnak bevallani, hogy az élet riasztóbb a zord halálnál.

Vannak, kik társadalmunk bomladosását a mindennap hallható, üres fejet jellemző álfelvilágosodással óhajtják palástolni. Hamis színekbe burkolódzva fennen hirdetik a tudományok haladását. Az igaz tudományok előtt fejet hajtunk, de nem azok előtt, melyek a bünt külesinnal kirakva, ha nem is mindik széppé, de vonzóvá teszik.

De különben kérdem, vajjon haladás-e az, ha az ész mind jobban eltér végezlétől?

Már pedig ki végezlétől eltér, az hamis ösvényeken jár. Lehet-e világos elme az, mely előtt napról napra halványodik a világosság kutforrása: az Isten.

Mert az igaz tudományok nem a száraz igazságok gyűjtögetéséből, számok összehalmozásából áll, hanem alapja nem lehet más, mint az erkölcsi és szellemi tökély megszerzése.

Napjainkban főleg a természeti tudományok, az érzéki világ terén halad a tudomány, s nem az igaz szellemi téren. E mellett bizonyít az emberi méltóság súlydedése s a

társadalmi lét roskadozása. Ezek után önkéntelenül is felvethetjük a kérdést:

Kit terhel tehát a felelősség?

Kimondjam? Nem.

De kimondom. . . . Nagy mulasztás terheli a család-főket, kiket jobban érdekel minden más, csak a hivatásuk, a család nem. Jobban érzik magukat a mulatók, színházak páholyaiban, mint az egyszerű, családi körben, szereteteik ölen.

Hajdanta a magyar nő csak családjának élt. Lelke egész erejével gyermeke jövőjén fáradozott olyannyi a, hogy külföldön messze hire járt, hogy ha valaki élő angyalokat akar látni, nézze meg a magyarhoni anyákat.

Amde nincs ez így ma. A munkában kifáradt családfő üres óráját a vendéglőkben vagy másutt tölti szórakozás (?) czéljából. Az anya a hőbortos emancipáció elveit vallva, mindenben követi férjét. . . . s annak mind a haza, vallás vallja kárát, mert a gyermek felnő, mint a virág a mezőn . . . . de a virág is csak addig virít, míg a gaz, a bojtortján el nem nyomja . . . s a gyermek az emberi természetben amúgy is bennrejlő gyengeségnél fogva — hajlik a rosszra s meghozza méltó gyümölcseit.

Maradjon meg a nő, a ninek teremtetett: a családnak. Ne szégyenlje megválni vallásosságát — nevezék akár bigottnak is.

Közös imák által mutasson példát, hogy ima nélkül nincs áldás munkánkon. Ne mulassa el ezt soha, mert ennek egyszeri elmulasztása kétszer oly mélyen vésődik a gyermek szívébe, mint bármi más jó cselekedet.

Kerüljék az oly beszédeket, melyek a pénzt az élet czéljául állítják. „Szerencsétlen az oly család, hol a hit felett a természeti javak állanak.“

Legyen a család iskolája a lelkiismeretes munkának, a boldog meglegedésnek s a keresztény komolyságnak.

Örömeiknek is adjanak kifejezést, de kellő mértékben.

Ha ily körülmények között nő fel egy gyermek, az a haza és vallás embere lesz.

* *

Megdöbbenve s a kétségbeesés egész erejétől sujtva fogok a legnagyobb oknak, a szennyes sajtónak jellemzéséhez.

Rövid leszek, hogy meg ne metyeljezzem azoknak az ártatlanoknak szíveit, kik még nem ismerik e fojtó mérget.

Lassú a hatása — mint a széngázzal telő kebel — midőn megtelik a szív csinos mezbe burkolt mondataival, de annál biztosabban fojt — erkölcsi elzülles járván nyomában.

Ez fő oka ifjuságunk korai romlottságának. Nem példázatok, csak nézzük meg az erkölcstelen regényeket. Ily regényeket ha olvasnak, kedvet kapnak a gonoszságra.

De ez áll nemcsak a fiukra, de fájdalom a lányokra is.

De ennek is nagyrészt a szülék az okai. Minden alkalommal könyvekkel ajándékozzák meg gyermekeiket, nem nézve azok belső tartalmára, csak a fényes aranymetszetű külsőre. . . .

Ily nevelés után nem csodálkozhatunk, ha látjuk a nagyképűsködő ficsurakat, kiknek orrán ott kéklük még a dadatej cseppje, már 13—14 éves korukban rosz regényeket olvasni, kávéházakban látják a szennyes sajtó illusztrált termékeit, ronda, izetlen szindarabokban gyönyörködnek, nem csodálkozhatunk, ha löversenyekre s más népes helyekre járnak kaczer nők társaságában mulatni.

S ily körülmények között züllik az ifjú, s nem csodálkozhatunk, hogy a büntettek száma szaporodik. Elhajítják

azt a nekik már száraz életet, mely nekik már semmi örömet nem hozhat. De tovább nem megyek! Ne hagyjon eserben erőnk, s felvesszük a harczt a romlott multtal és jelennel.

Végül t. olvasóink elé helyezem az *áldást* és *átkot*: válasszanak! Ha az utóbbit választják, ostort fonnak a haza, vallás és önmaguk ellen. Ha az áldást választják, fényt derítenek vallásra, hazára s örömet szereznek maguknak.

Császár Pál.

HIREK.

Királyunk berlini utazására minden előkészület meg van téve. A király csütörtök este utazik el Bécsből s másnap Berlinbe érkeznek, hol rendkívül fényesen fogadják. Mint bennünket értesítenek, a lobogódísz közt tulnyomó a magyar zászló: ez is mutatja, mennyire kedvelnek bennünket a berliniek, mióta mi az ő császárukát itt Budapesten oly fényesen fogadtuk. A városi tanács királyunkat Berlinben a párisi téren fogja üdvözölni, mely alkalommal három fiatal hölgy fog neki virágbokrotát nyújtani. Azután hódoló beszédet intéz királyunkhoz a főpolgármester és polgármester. Innen a város legszebb utain keresztül a német császár lakosztályába hajtat a királyunk. Miután királyunk kíséretében igen sok előkelő diplomata is lesz, ebből azt a következőt vonják le egyes politikusok, hogy a berlini látogatás nem pusztán vendéglátás lesz, hanem hogy ott fontos állami ügyek is fognak döntés alá kerülni, sőt azt is rebesgetik, hogy ez alkalommal a német trónörökös eljegyezi magát *Erzsébet főhercegnővel*, Stefánia leányával.

Munkácsy meghalt. Mint egy távirat jelenti, Munkácsy, a híres magyar festő, *Endenichben* az elmegyógyintézetben meghalt. Nincs magyar ember, ki ne ismerte volna Munkácsy Mihály hírét. Fiatal éveiben asztalos inas volt s e mesterségében fel is szabadult s Aradon számtalan ládára pingálta a tulipánokat. E közben nagy kedve támadt a piktorságra és Szamosy János falusi piktör segítségével mellett erősen kezdett rajzolgatni. Tehetsége már ekkor napfényre lépett, úgy hogy később Eötvös József miniszter segélyezése mellett Münchenben teljesen kiképezte magát. Festményei közül a híresebbek: Petőfi bucsuja a szülői háztól, Aratóskor, Viharos tájkép, A síralomházban, Krisztus Pilátus előtt, Krisztus a Kálvárián, Mozárt halála, Milton, A honfoglalás, Ecce Homo, A konyhapolitikusok s még számos híres festmény. Halála mély gyászszal tölti el egész Magyarországot, hisz oly kevesen vagyunk, kik művészeti hírünket oly fényesen mutathatjuk be a külföldön, mint azt Munkácsy Mihály tette! A halál ötvenhat éves korában ragadta el e zseniális festőnket s ki tudja, mikor lép nyomába másik — magyar ember?!

Halaszszuk czivódásunkat holnaputánra! Egy öreg plébános fiatal házasoknak a következő tanácsot szokta nászajándékkul adni: „Ha egyszer összevesztek — az a legjobb házasársak közt is megtörténhetik — akkor mondja csak az egyik a másiknak ezt: „Kedves férjem (vagy kedves

feleségem), kettőnk közül egynek ma nincsen jó napja, halasszuk el czivódásunkat holnaputánra!“ Akik ezen tanácsot követték, azok csakhamar észrevették, hogy „holnapután“ a czivódás oka, ha nem volt már elfelejtve, oly kicsinyesnek tűnt fel, hogy már nem volt érdemes miatta czivakodni. — Ezen öreg plébánosra lettem emlékeztetve, midőn a napokban egy munkaadó elbeszélte nekem, mint viselkedik munkásaival szemben (többnyire nős férfiak) és munkásnőivel. „Több évek tapasztalatai — mondá — törvénynyé emelték nálam, a munkást soha sem megfeddni, amidőn fel vagyok irgerelve valamely általa elkövetett helytelenségért vagy éppen felmondani neki; : amint épp úgy nem fogadok el felindulásban mondott felmondást a munkásoktól. Én ily esetekben mindig egyszerűen azt mondom: no majd beszélünk még erről holnap. Rendesen azon elégtételelem volt ebből, hogy a következő napon a munkás, ha egyedül beszélek vele, belátja tettének helytelen voltát. Igen gyakran megköszönték nekem az emberek, hogy időt engedtem nekik a higgadt megfontolásra: ezek lettek akkor leghűségesebb munkásaim.“

Május elsejére a munkások, kivált a budapestiek nagy előkészületeket tettek. Tömegesen kivonultak a város körül levő nagyobb ligetekbe s mindenütt ünnepelték május elsejét, mint a munkások ünnepét. A fővárosi nagyobb gyárakban és sok kisiparosnál is szünetelt a munka, sőt még a napilapok sem jelentek meg május 1-én. Délután az idő nem kedvezett az ünneplőknek, mert hatalmas záporosó, keverve jégesővel zavarta meg mulatságukat.

Csaló kazárok. Az egyik *Hamburger* Izidor, kinek gazdája, egy soroksári gőzmalomtulajdonos hatezer koronát adott át, hogy helyette a városban fizetéseket teljesítsen. *Hamburger*, kinek elég szép fizetése volt a gazdájánál, a fizetéseket nem teljesítette, hanem a hatezer koronával, no meg valami kis barátánéval ellillant, Konstantinápoly felé véve az utját. Feleségét és három gyermekét a legnagyobb nyomorban hagyta hátra. Ez a divatos, vallásnélküli nevelés eredménye. Az ilyen emberek előtt nem szent sem a családi kötelek, sem másnak a vagyona. Ők nem félnek semmitől. Egyedüli igrékeztük, hogy ne jöjjenek a hatóság kezébe, mert csak ezen büntetéstől félnek. — A másik jómádár egy *Goldstein Mór* nevezetű új hazafi. Ez megállított néhány kocsiszt az uton, kik a budapesti közúti villamos vasutnak budai építkezéséhez talpfákat szállítottak, azt mondván nekik, hogy ő az építő vállalkozó hivatalnok s utasította a kocsisokat, hogy ne oda vigyék a talpfákat hova kellene, hanem oda, a hova ő mondja. A szegény kocsisok nem tudták, hogy a mai liberális világban nem úgy van, mint régen volt, és biztak a *Goldstein Mór* szavaiban. Oda vitték, a hova mondta, Kelenföldre, egy üres telekre s vittek oda még többet, jó sokat. Csak másnap tudódott ki a turpisság, amikor *Goldstein* egy idegen urnak kínálgatta a talpfákat 500 frtért, bár az értékük még egyszer annyi volt. A csalót elfogták s a törvényszék fogházába kísérték. Erre az esetre a mi új hazafiaink csak azt mondják: „jaj de ostobák voltak azok a kocsisok, hogy úgy becsapatták magukat.“ Ez az ő moráljuk. Mi pedig azt mondjuk, hogy nem a kocsisokat kell hibáztatni, mert mint becsületes kereszény emberek bátran lehetnek másnak is, hisz becsületes ember nem csal. Csak az a baj, hogy nem figyelték meg, hogy az illető urat ujmódi erkölcsökben nevelték, mert akkor a csalásra el lettek volna készülve

A pontosság. A budapesti államrendőrség azt a hivatalos kérdést intézte Szegedre, hogy kell-e még nyomozni

a híres betörőt: Exarits Jánost, aki valamikor a szegedi börtönből megugrott. Pedig hát a budapesti rendőrségnek tudnia kellene, hogy Exaritsot szökése után rögtön elfogták s most már hat éve ott ül a vácsi fegyházban. Ilyen alaposág mellett nem csoda, hogy csak nagy ritkán fogják el a gazembereket.

Botrány a bikaviadalon. Nagy forrongás volt a minap a spanyolországi Barcelonában egy bikaviadalon. Az utolsó bika, amelyet az arenába boesátottak, csuf, fejletlen állat volt, úgy hogy a „szakértő” közönség nem volt vele megelégedve. A szakértő közönség jelét is adta felháborodásának, amennyiben flaskókkal és fadarabokkal bombázta a toreadorokat (így nevezik a bikaviadorokat). A bikaviadal vezetői vissza is vitették az istállóba a rosszul fogadott bikát és egy másikat hoztattak elő, amely azonban szintén nem tetszett a szeszélyes közönségnek. Mialatt ez a szerencsétlen állat a bikaviadori lovagiasság szabályai szerint leszuratott, a közönség felháborodása a tetőpontra hágott. Bombita viador testvérpárt a különböző tárgyaknak valószínűsége zápora érte. Amikor az egyik Bombita ki akart kerülni egy üveget, csaknem a bika szarvára került. A közönség ekkor betört az arenába és véres harc támadt a nézők és a toreadorok között. Az öregebb Bombita az egyik nézőt, aki ököllel az arcába ütött, úgy pofonvágtá, hogy az illető a korláton át visszarepült a helyére. A toreadorok aztán rendőri fedezet alatt távoztak a küzdőtérrel.

Felhívjuk olvasóink figyelmét a mai számban megjelent kasza és permetező hirdetésre. Tanácsos a megrendeléseket, ha későbbi szállításra is, már most elküldeni **Sohr József** urhoz **Somogy-Szilbe**, mert a tömeges kereslet folytán úgy összetorlódik a munka, hogy a t. rendelők gyors kiszolgálását csak nagy fáradsággal lehet majd eszközölni.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Hogyan lehet az iparon segíteni. Nagy érdemei vannak a kisipar emelése körül Württembergben Gieszler tanárnak, ki a württembergi iparegylet elnöke. Ő ugyanis egyesület létrejöttén fáradozik, mely minden szolid kisiparosnak egy kis motort bocsájt rendelkezésére. A motor havi bér mellett lesz felállítva. Szükség esetén nagyobb elektromotorral lesz kicserélve. Pénzügyileg ezen egyesület úgy van tervezve, hogy a nagytőke a kamat és a tőke törlesztését a bérlő által biztosítja magának és a motorgyárnál mint fizető nagyvevő megfelelő százalékot eszközöl ki magának. Nagy gyárártól 33 egyharmad százalék árleengedés lett kilátásba helyezve.

Nem lehetne nálunk is ily egyesületet életbeléptetni? De ez még nem lenne elég, hanem a progressív adóztatást is be kell hozni úgy mint Németországban, ha azt akarjuk, hogy a kisipar hazánkban ismét felvirágozzon.

Nagygyárosok terrorizmusa. Németországban a szappangyárosok ringet szerveztek. A szappangyárosok 85 százaléka belépett a ringbe. Néhány hónap alatt a ring az olajszappan tonnáját (250 font) 5 márkával emelte fel. Minden gyárosnak, ki nem lép be a ringbe, a nyersanyagok vásárlása

lehetetlenné lesz téve. Egyik gyárosnak kijelentette a ring megbízottja, hogy lépjen be a ringbe, mert ellenkezése csak hátrányára lenne, mert el lett határozva, hogy vevőinél a ring az ő árait le fogja szorítani. Egy hamburgi nyerstermény üzlettől ugyanezen gyáros körözvényt kapott, melyben tudatják vele, hogy a ring elhatározta mindazoknak, kik a ringbe be nem lépnek, a nyersanyagok bevásárlását teljes lehetetlenné tenni. Ajánlják tehát neki, hogy zsír, és olaj szükségletet fedezze hosszabb időre, mielőtt még a kereskedők és olajmalmok kötelezve lesznek a szállítások beszüntetésére a nem ringtagok részére. És az ily ringeket dicsérik minálunk a képviselőházban a miniszterek és nincs képviselő, ki ezt a legerélyesebben megbélyegezné. Mig nem választja maga a nép, azaz mig nem lesz általános és titkos szavazati jog és a nép nem emberli meg magát, csak a pénzes zsák érdekeit fogják képviselőházunkban dédelgetni.

Nagyszerű terv foglalkoztatja most Düsseldorf városnak tanácsát. A városi tanács ugyanis 20 millió márka kölcsönt akar felvenni egy városi jelzálogbank felállítására. Ezen banknak egyedüli célja lenne munkaházak építését elősegíteni. A bank közhasznú építkezési szövetkezeteknek és egyleteknek nemcsak jelzálogkölcsönt ad, hanem az építkezés folyama alatt előleget is. Hát mi nálunk mikor fogunk ily bankot felállítani?

Szerencsétlenség a párisi kiállításon. A párisi kiállításon a mult héten ismét egy nagyobbszabású szerencsétlenség történt. Leszakadt egy hid, mely cze mentből volt építve s maga alá temetett egy csomó embert. Eddig összesen kilencz a meghaltak száma, köztük egy nő és egy 7 éves lányka, a sebesültek száma pedig több husznál. A beszakadást az okozta, hogy a cze ment még nem volt megkeményedve s a támasztó állványokat korán vették el. A kiküldött bizottság azon véleményének is adott kifejezést, miszerint nincs kizárva, hogy a szerencsétlenséget bűnös kezek okozták; hogy igaz-e, majd a vizsgálat fogja kideríteni. A párisi kiállításon az építkezések megkezdése óta több mint 1600 ember járt szerencsétlenül, ezek közt több mint 300 meghalt.

A Franciaországól kiutasított Jézus rend Belgiumban nagyobb birtokot vásárolt s ott fog letelepedni. Franciaországban most az a divat, hogy a katolikus egyházat s annak szolgálait uton-utfélen üldözik. Megfosztják őket javaiktól s jogaiktól s ha nem akarnak a szabadkőművesliberális kormány fűtyülője szerint táncolni, egyszerűen kiutasítják az országból. Így biztos kézzel készítik elő a francia nemzet elvallástalanítását s ennek mi lesz a következménye; az, hogy az elvadult, vallás és erkölcs nélküli nép a mostani rendszertől sem lesz megelégedve s jönnek majd ismét oly vészes napok, melyek Franciaországot mindinkább kisebbé és gyengébbé teszik, mig végre önmagát felemészti. A francia nép is felnyithatná már szeméit, hogy lássa, hova viszi őket a modern kormányzás paripája s rántana egy nagyot a liberális kantárszáron most a mig nem késő.

Fehér kannibálok. Kannibálnak nevezték a régi időkben azokat az uralkodókat és embereket, kik szivtelen kegyetlenséggel öldösték és kiozták a népet. Ilyen kannibáloknak nevezhetjük mi is azokat a kaucsuk-ügynököket, kik mostanában kegyetlenkednek a belga kormány fenhatósága alatt álló afrikai Kongó-államban. Ezen ügynökök ugyanis a benszülött feketéktől megkövetelték, hogy minden faluból száz ember 5 kiló kaucsukot szállítson nekik, a mely nyers kaucsukot a benszülöttek az ottani vidéken tenyésző kau-

csukfából nyerik. Volt sok olyan falu, a mely nem tudott ezen óriási kívánságnak eleget tenni, mert nem volt annyi munkaerős férfiúja s nem volt annyi kacsukot termő fa. Erre a belga ügynökök az illető falu lakosságát minden tekintet nélkül lemeszárolták, a férfiaknak levágták a jobb kezüket s orrukat, fülüket, a falut pedig felgyújtották. Hiteles jelentések szerint közel kétezer benszülöttest tettek nyomorékká vagy öltek meg egészen. A belga társadalom, de a király maga is szörnyen fel vannak háborodva a történetek felett s az illető ügynököket szigorúan meg fogják büntetni. Mit ér az már most, mikor annyi emberéletet kioltottak. A kegyetlenkedések eredménye most az, hogy még sokalta kevesebb kacsukot termelnek a benszülöttek, mint annakelőtte. Ilyen az európai civilizáció, melyet ráerőszakolunk a félvad népekre, kik maguk közt egész csendben, saját módjuk szerint megélték eddig. Ilyen lesz az a civilizáció, amit az angolok vi-znek Délafrikába s ilyen lesz nemsokára az, amiben a szegény kínaiak is részesülni fognak. Civilizációterjesztés czime alatt törnek be az európai hatalmaságok azok birtokaira, de a tulajdonképeni cél őket meghódítani s őket kiszipolyozni. Milyen más az a civilizáció, a mit a missionáriusok végeznek: azok tanítanak, oktatnak s ez által civilizálják a népet, de nem öldösik, nem kiozzák s nem szipolyozzák ki. Vajjon hány belga kereskedő gazdagodott meg a szegény kacsuk-termelők kinzása által? Lesz e ezeknek bántódásuk? Alig hiszszük.

A burok háborujában legutóbbi héten az a változás, hogy a burok mindenünnen visszavonulnak, hogy erejüket egy helyre összpontosítsák. A harczolók száma nagyon megfogyott. Körülbelül 6500-at az angolok elfogtak, vagy 2000 meghalt és megsebesült. 14,000 pedig elment haza családjához. Így most a harczolók alig vannak 50,000-en, míg az angolok már 120,000 embert küldtek a harczterre. A vége valószínűleg az lesz, hogy a burok kénytelenek lesznek magukat megadni a nagy túlerővel szemben, de addig még sok kemény diót kell az angoloknak feltörni. Mert mire Transvaálba, a burok igazi házába kerül az ellenséges angol, fog csak elkezdődni az igazán elkeseredett küzdelem a függetlenségét, szabadságát védő szegény kis bur nép és a pénz-és hatalom-szomjas nagy angol közt.

MAI KÉPÜNKHÖZ.

A mostani angol-bur háboruban fontos szerepe jutott a léghajónak. Az angolok, kiknek jól szervezett léghajós csapatuk van, ki is használják a léghajó előnyét a hadviselésben, a mennyiben drótkötéllel feleresztik a magasba s onnan kikémlelik az ellenség táborát és állásait. Mikor ez megtörtént, a drótkötél segítségével ismét visszahúzzák a léghajót a földre. Ezt a jelenetet mutatja be épen képünk.

Istennel igazságért, szabadságért és jogért!

Katholikusok! Elybarátaink! Terjesszéték a ti lapotokat, a Magyar Néplapot! Küldjétek és adjátok tovább lapunk kiolvasott számainak barátaitok, rokonaitok, jó ösmerőseitök és szomszédaitoknak és buzdítsátok őket előfizetésre!

MULATTATÓ.

A pápa és a magyar paraszt.

A mit most leírok, a mesék országába tartozik ugyan, mert ilyen meg nem történhetik. De leírom a jóízű tréfa kedvéért, ami végigvonul az egész mesén.

Történet legyen, hogy a pápa látni akart egy magyar parasztot, mert azt hallotta, hogy a magyar nép nagyon eszes egy nép. De hát a pápa nem tud magyarul, meg a magyar paraszt sem tud olaszul. Mindegy, a pápa mégis látni akart egy magyar parasztot, úgy gondolván, hogy ha igaz az, amit a magyarokról mondanak, akkor úgy is megértik egymást.

Hát felkészült szépen a magyar és megjelent a pápa előtt.

A pápa hüvelykujját mutatta az embernek. Emberünk rögtön megértette a jelt és feleletül szintén felmutatta hüvelykujját. A pápa ekkor három ujját mutatta fel. Villogó szemekkel jelezte a paraszt, hogy ezt is megértette és három ujját ő is fölemelte. Ezután a pápa az asztalon fekvő nyitott evangéliumos könyvre mutatott. A paraszt ekkor jelt csinált, mintha kardját akarná kihuzni hüvelyéből.

Ezzel vége lett a látogatásnak. A pápa is meg volt elégedve, a paraszt is.

A pápa aztán környezete előtt megdicsérte a magyart, hogy milyen nagy esze van. Aztán állításait a jelek magyarázatából kezdte kimagyarázni: „Mikor felmutattam hüvelykujjamat, az ember mindjárt megértette, hogy mit akarok mondani. Én hüvelykujjam felmutatásával azt akartam kimagyarázni, hogy *egy* az Isten. Amire az ember mindjárt ráfelelt, hogy *igenis egy* az Isten, mert hüvelykujját felmutatta. Nehezebb volt a második kérdés, mert három ujjamat mutattam fel. De ő ezt is megértette, mert mindjárt felmutatta három ujját. Én azt akartam vele megértetni, hogy *három* személy van az istenségben. És ime, mily hamar ráfelelt, hogy csakugyan három személy van az istenségben, mert ő is felmutatta három ujját. Mikor aztán az evangéliumos könyvre mutattam, ezzel azt akartam megtudni, hogy *hü* akar-e maradni a szent evangéliumhoz? És ime, ezt a legnehezebb kérdést is megértette, mert alighogy megérintettem az evangéliumos könyvet, azonnal egy erős kézmozdulattal, mintha csak egy kihuzott kardot villogtatna, lelkesedve tudtomra adta, hogy kész vért is ontani a szent evangéliumért.”

De a magyar paraszt is dicsekedett, hogy mennyire megértette ő a papát.

— Hogyan? — kérdezték társai

— Hát úgy, hogy mikor a pápa hüvelykujját felmutatta, azonnal tudtam, hogy mit akar mondani.

— Hát mit akart mondani? — kérdik

— Hát azt, hogy én csak *egy* ember vagyok. Rá is feleltem mindjárt, hogy *biz én csak egy ember vagyok*. De mikor a pápa az ő három ujját felmutatta, mindjárt tudtam, hogy a magyar vitészségét akarja dicsérni, mert a három ujjával azt akarta tudtomra adni, hogy ha *egy* ember vagyok is, hát *felérek mégis hárommal*. De még azt is megértettem, mikor az evangéliumos könyvre tette kezét.

— Hát mit akart ő mondani?

— Hát csak annyit akart tőlem kérdezni, hogy mit szólnék én hozzá, ha a fejemhez vágná az evangéliumos könyvet? De meg is feleltem mindjárt, mert kezemet fenyegetőleg felemelve, azt akartam tudtára adni, hogy no csak azt merje megeselekedni!

*

Maxi, the még sipholsz.

Sebes vágatva hajja a rongyszédésből meggazdagodott zsidó földes-oreság fia két tüzes lovát. Egyik utcáskarkon majdnem elgázolta nagybátyját, egy még szegény handlé zsidót. Az öreg elbámulva néz a gyorsan haladó hintó után és így szól:

— Maxi, Maxi, *the még sipholsz.*

*

János gazda: Hallotta kigyelmed, hogy királyunk el-megy a német császárt möglátogatni.

Mihály gazda: Hallottam. De hallotta-e keed, hogy milyen zsidós fogadtatást csinának neki:

János gazda: Nem-a!

Mihály gazda: No má engödjön mög, a mégse járja, hogy a mint belép Berlinbe, abba a német városba, hát má ott is a zsidók legyenek előtérbe.

János gazda: Má hun óvasott keed ilyen bolondot!

Mihály gazda: Hát a bakter Jóskaival kezünkbe került a pálinkás zsidó német ujságja; annyit pedig tud a bakter Jóska nimetül, hogy kiböngészhetette belüle, hogy: Igen, Kóbi kisasszony foghagymás és cseresznyés csokrot fog nyújtani a királynak.

János gazda nem hitte el a dolgot és elkérte a baktertől a német ujságot, valamint a fianak a német szótárkönyvét és abból kisillabizálták, hogy hát Mihály gazdának igaz van, mert a német ujság szó szerint ezt írta:

Dem König wird Früulein Jakoby, Kirschner und
A királynak fog kisasszony igen Kobi cseresznye és
Knoblauch Sträusse reichen.
foghagyma csokrot adni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. Imre urnak Bodzás-Ujlak. Mi nagyon szívesen be-tudjuk az előfizetésébe azt a negyedévet, melyet ön már egyszer beküldött a Magyar Néplap címére, de az egy-czifra manipuláció folytán a Néppárt kezeibe került. Így hát erre az egész esztendőre még csak 1 korona hátraléka lesz. Szíves üdvözlétét hálásan köszönjük s kérjük támoga-tását a jövőre is. — **S. Flórián** urnak Eger. Előfizetését megkaptuk. Kérdésére az a feleletünk, hogy szavazata nincs, mert csak akkor van, ha legalább annyi jövedelmet vall be s fizeti utána az adót, mint egy negyedtelkes gazdának. — **N. József** urnak Szőlős. Előfizetése októberben jár le. — **H. János** urnak Szurdok. Az ön dolgán úgy segíthet, hogy visszakéri a pénzét, mi addig is szívesen küldjük a mi lapunkat. — **Kis Jenő** urnak Somlyó-Vásárhely. Szívélyes sorai nagyon megörvendeztettek bennünket; igyekezni fogunk azt a lelkesedést mindig megérdemelni. Hogy miért hagyták abba a régi Magyar Néplapot, arra most csak annyit írha-tunk, a mit eddig megtudni sikerült: a volt tulajdonosok azt

állítják, hogy nem támogatta a lapot a nép eléggé s a béke kedvéért. Elégedjek meg egyelőre ezzel a felvilágosítással. Ha többet tudunk meg, megírjuk. — **B. Antal** urnak Brassó. Levelének igen megörültünk. A lapot tovább is küldjük. — **L. István** urnak Makó. A Magyar Néplapra küldött pénze is ott van néppártnál, azt mi onnan nem vehetjük el, ön azonban vissza-kérheti. Örülünk, hogy buzgó előfizetőnk fog maradni. — **K. Kálmán** urnak Sza'atnya. A kért számokat elküldtük s nagy köszönettel leszünk, ha jó sok előfizetőt gyűjt. — **F. Ferencz** urnak Nagy-Kanizsa. Lapot állandóan küldjük, tessék csak lelkesen pártolni. — **B. Mihály** urnak Szent-Antalfi. Lapo-kat szétszításra küldtünk, kérjük a szíves terjesztést, Isten áldása érte. — **P. Mihály** és **Sz. Pál** uraknak Endrőd. Hát csak tessék nagy buzgalommal olvasni mind a két lapot s majd meggyőződnek arról, hogy melyik a jobb. Mi nem akarjuk magunkat dicserni; többet ér, ha olvasóink dicser-nek. Az csak olyan légből kapott frázis a másik lapnál, hogy ő a néppárt egyedüli lapja. Előbb voltunk mi néppár-tiak, mint ők; többet tettünk mi a néppárt érdekében, mint ők valaha csak tenni fognak. Azok a henczegő jó urak még álmosan szüresölgették fekete kávéjukat, mikor mi már harcoltunk a nép érdekében. Könnyű kurjongatni, mikor másnak a hátán másznak fel az uborkafára: nekünk meg kellett újra jelennünk, nehogy az *egyedüli boldogító lap* minden ellenőrzés nélkül uraskodhassék kénye-kedve szerint. *Minket a nép már kipróbált 8 év óta, minket a nép már ismer, s ezen megismerés folytán nyújtja nekünk a bizalmat.* De hát őket? ... Eddig nem ismerték; azért kísérjék csak folyton figyelemmel, hogy megismerjék. De olvassák el elejétől végig hetenkint a mi lapunkat is, mert csak így fognak tudni maguknak helyes véleményét alkotni, *hogy melyik a jobb*, vagy melyik hát az *igazi néppárt, néppárt!* — **R. Vendel** urnak Mező-Petri. Lapot küldtük. Kérjük a támogatást. — **T. Lőrincz** urnak Udvard. Köszönjük szíves ígérését, hogy másoknak is fogja ajánlani a lapot. — **B. Mihály** urnak Csáktornya. Ne féljen nem fog úgy járni, mint most járt januárban a Néplappal. Ez nem fog megszűnni. Ön azt írja, hogy októberig előfizetett. Hát nem baj, küldjük mi önnek, mint lelkes hívünknek, addig a lapot, beszámítva önnek azt a pénzt, a mit mások vettek fel. — **Sz. Mihály** urnak M.-Polány. Lapot folyton küldjük. — **B. Pál** urnak H.-M.-Vásárhely. Szívesen üdvözljük önt előfizetőink közt akkor is, ha a másik lapnál lejárt az előfizetése. — **T. János** urnak Szenttamás. Várva várjuk. Mindenkor szívesen fogad-juk. — **H. Antalnének** Szany. A lapot küldjük s várjuk, míg ön abban a helyzetben lesz, hogy fizethessen. Az üd-vözlötet szívélyesen viszonzzuk. — **Ozv. L. Istvánnének** H.-M.-Vásárhely. Jövő számunkban közöljük csak írja meg mindjárt. — **K. István** urnak Zágráb. Lapot küldjük. Kérem terjessze legjobb tudása szerint. Mi addig nem nyugszunk, míg a huszonkilencz pontot meg nem valósít-juk. — **G. József** urnak Nagy-Kanizsa. Levelet fogunk ön-nek küldeni. — **P. Menyhért** urnak Szemere. Az ön ügyének utána járunk: fel fogjuk keresni azt az ügyvédet s igyekszünk az ön pénzét megmenteni. Az eredményről talán már jövő számunkban tudósíthatjuk. — **D. Gyula** urnak Budapest. Keresztény fűszerkereskedők szövetezete még nincs, de van a keresztény fogyasztási szövetezete szövétsége, tessék oda elmenni s ott megkaphatja, a mit kér. Címe: Budapest, molnár-utca 11. sz. a. katolikus kör házában. — **K. József** urnak Mohol. Hát elég szomorú, hogy ön a Magyar Néplap megszűntével, nehogy az ön által

gyűlött Néppártot ne kelljen olvasni, inkább a Népszavát olvassa. Ez a lap nem magyar embernek való. Ennek nincs hazaszeretete, nincs egyéb elve, mint a társadalmat felforgatni, az emberek szívéből a vallást kiirtani. Mi küldjük majd önnek ismét a Magyar Néplapot s kérjük ezentul is, mint azelőtt, szíves támogatását. — **B. László** urnak Kolozsvár. Ma vettük a küldött 40 fillért, melylyel ön a februárban küldött 1.60 koronát kiegészíti július 1-ig. Mi ezt elfogadjuk s önnek a lapot pontosan fogjuk küldeni, bár az a február 1-én küldött 1.60 korona a néppárt zsebébe vándorolt.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: SCHÖDL GYULA.

Finom Rum,
Törköly,
Szilvorum,
Ecet és
Likörök

Kezelési könyv és árlap ingyen!

10 arany érem. * Alap. 1869.

WATTERICH A.

Budapest, Dohány-u. 5.

Czikkek a borkezeléshez.

Borbetegségek elleni szerek.

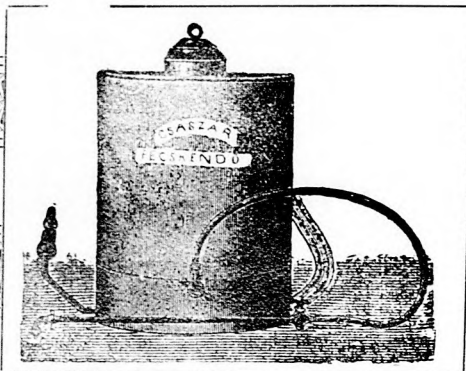
A világ legjobb sörszivattyúi.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb permetezőgép a Vermorel-féle

„Császár Fecskendő“

mely eddig minden versenyen, melyen résztvett, az első díjat nyerte. — Legújabb 1899. évi minta.

Erős réz-puttonnyal nickelezett részeket gondos kiállításával nincs eltömésnek és javításnak kitéve.

Ára csomagolással együtt **csak 12 frt.**

Megrendelhető **Sohr József** urnál **Szill Somogy** m.

Megrendelések kéretnek, ha utóbbi szállításra is, már most föladni, hogy az előírt időre pontosan eszközölhessem. Utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett.

! Teljes jótállás !

A Sohr „Szent-Antal“ kaszagyár, mely a világ legelső kaszagyára

100 koronát fizet annak, a ki egy más gyárból egy Sohr „Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni.
200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 darab közül 5 rosszat tud előmutatni.

Megrendelési czim: Sohr József Somogy-Szill.

Hazánkban a kaszakereskedők nagy mérvben üzik a szédelgést. És miután a **Szent-Antal jegyű kaszával**, melynek jó híre bejárta az egész világot, és a mely a mult évi londoni kiállításon is **nagy aranyérmet** és **díszoklevelet** nyert, a szédelgőknek kissé a körmükre koppantottam, azt mindenféle furtanggal utánozzák és el akarják hitetni, hogy ócska portekájuk valódi „Szent-Antal“-kasza, azért mindenkit saját érdekében is figyelmeztetek, hogy óvakodjon a hamis utánzatoktól, mert a **Szent-Antal-kasza** csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat.

Az **egyedüli kasza**, mely minden tulajdonosát varakozáson fölül kielegíti. A **Szent-Antal kasza** közkedveltségét főleg szivós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó élének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a

Szent-Antal jegyű kaszának erős orma és nyaka van és igen vékony pengéje. Nem kell minduntalan kovács-kézre adni, mert egy rendes kaszásemler kezéhez van igazítva.

Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elhontja, ez a **Szent-Antal kaszánál** nem jöhet elő, mert az **kikalapálva és kipróbálva** lesz a gazdaközönségnek atadva. A **Szent-Antal kaszával** csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 150—180 lépésig is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben kaszálni. **Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt egy új kaszáért kicserélem.** De tapasztalatból tudjuk, hogy ezer közül sincs egy rossz.

A Szent-Antal kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
— .95	1.—	1.05	1.10	1.15	1.20	1.25	1.30 forint.

5 drb megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 drbnál a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld.

Amergaui kaszakó a legmegfelelőbb a Szent-Antal kaszához. 1 db 25 kr. 10 db 2 frt. „**Diadal**“ ezüstacél kalapáló készülék. Üllő és kalapács párban 85 kr.

Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

Védjegy.

SZENT GELLÉRT KATHOLIKUS MŰINTÉZET

KÖNYVKERESKEDÉSE

BUDAPEST, VIII., PRÁTER-UTCZA 44. SZ.

Megjelentek és kaphatók az alant felsorolt művek:

Vallásos művek.

- Balits** Antal dr., Jézus Krisztus, isteni Megváltónk élete. Füzve 2.— kor.
- Bohnert** Marián, Assisi szent Ferencz élete. (1182—1226.) Füzve 4.— kor. Kötve 5.20 kor.
- Dosenbach** István S. J., Szűz Mária, az ifjúságnak mintaképe, vagy az ifjúságnak ártatlansága- és buzgalmáról. Fordította Lessenyei Ferencz. Füzve 1.20 kor.
- Dvoreczky** J. Krisztus keresztje és a vörös socialismus. 30 májusi sz. beszéd a társadalmi kérdéssről. Füzve 2.40 kor.
- Garrat** V., Loreto az új Názáret. Füzve 1.— kor. Kötve 1.60 kor.
- Hajdu** T. dr., Teremthette volna-e Isten a világot öröktől fogva? Füzve 1.40 kor.
- Lasserre** H., A ludi Szent Szűz tisztelete május hónapban. Füzve .40 kor. Kötve 3.— kor.
- Meschler** S. J., Novena, azaz kilencz napi ájtatosság a lourdesi Szent Szűz tiszteletére. Füzve .20 kor.
- Philothea** vagy utmutatás a vallásos életre. Szalézi szent Ferencz után rövid kivonatban átdolgozta Hongg Leo. Kötve 1.60 kor.
- Schneider** C. M., A század alkonyán. Elmékedések a k. h. egyházzól és a társadalomról. Fordította Adjutus Secundus. Füzve 4.— kor. Kötve .80 kor.
- Scotti**, Elmékedési könyv papok számára. Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet: Füzve 12.— kor. Kötve 14.40 kor.
- Spirago** F., Katholikus kat-kizmus felnőttek számára Fordította Adjutus Secundus. 4 kötet. Füzve 12.— kor.
- Vathy** J., Mária-estek. 52 Mária-leghenda Füzve 2.— kor.
- Kócsi **Mayer** Gy., Gyász-szertartás. Temetési kézikönyv. I. kötet: Temetési szertartások és gyász énekek. Kötve 2.50 kor. II. kötet: Halotti bucsuztatók. Kötve 3.— kor. A két kötet együtt 4.40 kor.
- Pogonyi** Bernát, Sekrestyések és harangozók vezérkönyve (Utmutatás a sekrestyések és harangozók teendőire) Füzve 1.— kor.

- Ének és imakönyv** a kath. tanuló ifjúság használatára. Kötve —.40 kor.
- Gyónási könyvecske.** (Szt. áldozási imák és néhány szt. ének.) Elemi iskolai tanulók számára összeállította Baumann K. Füzve —.20 kor.
- Készület a szt gyónáshoz.** Felnőttek számára —.10 kor. Ugyanaz, bővitve, német nyelven —.20 kor. tót nyelven —.20 kor.

- Hock János** imakönyve. Diszes kiadás. Kötve 10 koronától 60 koronáig. Ugyanaz, egyszerű kiadás. Kötve 6 koronától 14 koronáig.

- Hock János.** Vigasztalások könyve. Vászonskötésben 6.— kor. Diszkötésben 12.— kor.
- Kiss** Arisztid, Lelki ibolyák. (Oktató imakönyv gyónók számára.) Füzve —.40 kor. Kötve —.60 kor.

- Lővárdy** Alajos, Ének- és imakönyv a magyar-német kath. tankötelesek és hívek számára. (Magyar és német nyelven.) Kötve —.60 kor.
- Szemenyei** Mihály, Szent József tisztelete. A sznt család imakönyve. Reggeli, esti és szent mise imák. Kötve 1.40 kor.

- A Szent Mise** a világ legnagyobb kincse Elmékedési és imakönyv. Kötve 2.— kor.

- Tárkányi** B., Vezéresillag. Vászonskötésben 4.— kor. Bőrkötésben 6.— kor. Bársonykötésben 16.— kor.

- Tárkányi** B., Lelki manna. Ének- és imakönyv. Kötve —.70 kor.

- Walser** J., Örök imádás, a legméltóságosabb oltárszentség imakönyve. W. után V a r g a Mihály plébános. 2. kiadás. Vászonskötésben 3.20 kor. Bőrkötésben 5.— kor. Finom „ 6.— kor. Még finomabb kötésekből 8—9 kor.

- Néhai Nogáll János** v. nagyváradi fsz. püspök kiadványai:

- Kempis Tamás** négy könyve Krisztus követéséről. Kis alak. Vászonskötésben 1.— kor. Ugyanaz, nagy negyedretű kiadás Felvászonskötésben 8.— kor. Egészvászonskötésben 12.— kor. Vászonskötésben 16.— kor.

- Áldozatlángok.** Imádság és elmékedés felek. Kötve 1.20 kor.

- Boldogasszony követése.** Kötve 2.40 kor.

- Csarnok** a keresztény hitélet ügyére. Kötve 3.— kor.

- Liguori szt Alfonz** vezérkönyve az oltárszentség látogatásáról. Kötve 3.— kor.

- Liliomszálak.** Kötve 3.— kor.

- Szentek tudománya.** Kispapoknak és miséppapoknak. Kötve 3.— kor.

- Szeráf hangok szent Teréziától.** Kötve 2.40 kor.

- Az **Urangyala.** Elmékedések. Kötve 3.— kor.

- Keresztény **Vezérczikkek.** Elmékedések. Kötve 3.— kor.

Vegyes művek.

- Petrassevich** G., Magyarország és a zsidóság. Társadalmi tanulmány. Füzve 3.— kor.

- Verus** A sociális kérdés hajdan és most. Socialpolitikai mű. I. kötet. Füzve 4.— kor. Kötve 5.— kor.

- A II és kötet sajtó alatt van, megjelenése legközelebb várható A teljes munka ára. Füzve 14.— kor. Kötve 17.— kor.

- Mayer** B., A spiritizmus keresztény kath. megvilágításban Négy szabad előadás. Füzve .20 kor. Kötve 2.— kor.

- Ullatorne.** La Salette története. Fordította Varga Mihály. Füzve —.54 kor.

- Varga M.,** A nagy világesapás 1.— kor.

- Deszkáss** M., Való és mese. 8 elbeszélés. Füzve 1.— kor.

- Egly** M., Verőfény. Tárzák. Füzve 1.— kor.

- Kubinyi** Viktor, Maison-rouge. Elbeszélés. Szabadon francziából. Füzve 2.— kor. Kötve 3.— kor.

- Diszkötésben 4.— kor.

- Mester** Károly, Tarka világ. Apró novellák. Füzve 1.— kor. Kötve 2.— kor.

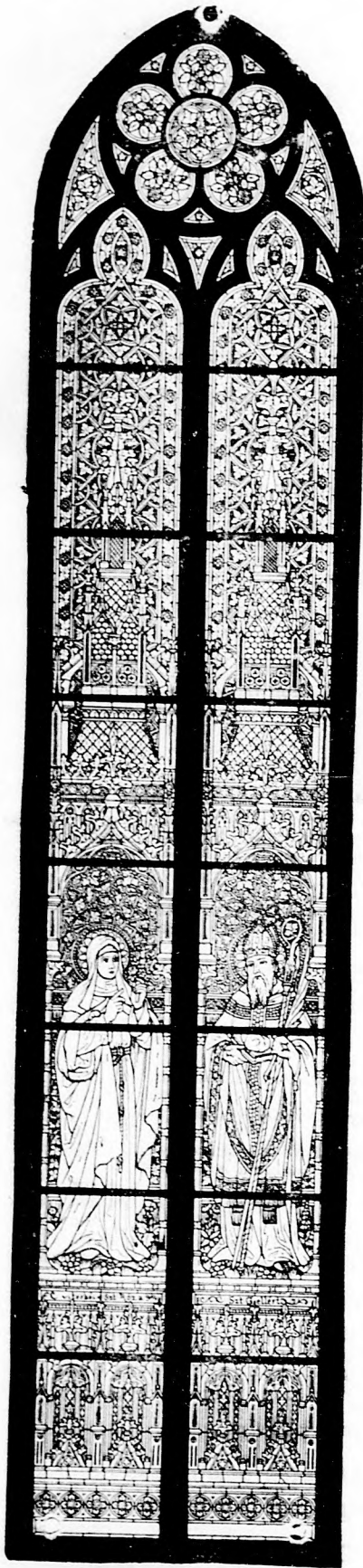
- Nyírsnyay** Iván, Szelid elbeszélések. Füzve 3.— kor.

- Sziklay** János, A cserepesi kastély. Regény. Kötve 2.— kor.

- Zempléni** Árpád, Kis emberek. Elbeszélések. Kötve 1.— kor.

Minden, bárki által hirdetett könyvet az eredeti bolti áron szállítjuk.

Vidéki megrendelések csakis utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett eszközöltnak. Utóbbi esetben a postaköltséget mi fizetjük.

Kész: a bpesti Erzsébetvárosi új templom részére.

PALKA JÓZSEF ÜVEGFESTÉSZETE

BUDAPEST, VIII., Mária Terézia-tér 1.

Készít: stilszerű templom-, terem- és lépcsőház-ablakokat egyszerű és művészi kivitelben, legújanyosabb ár mellett.
Felvilágosítás, rajz, költségvetés stb. megkeresésekre postafordultával megküldetük.

Az ezredéves országos kiállításon kitüntetett hangszereimről árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

CZIMBALMOK

45, 50, 60, 70 frtért, pedálos 85, 100, 130, 200 forint és feljebb.
Hegedűk: 3, 4, 5, 6, 7, 8 frtért és feljebb. Tilinkók, fuvolák, vendéglők részére zenélő automaták érez kottalappal. Intonák 11 frt. Ariosa 17 frt. Phönix 25, 30 frt. Mechanikai czimbalom 110 és 125 frt. Egy- és kétsoros harmonikák, réz fuvó hangszerek, községi és torna dobok. Cziterák, 4 frtől 80 frtig. Tamburiczák. Erős szerkezetű mignon zongorák 6 évi jótállással 400 frt. Kuliffay-fele Czimbalom-iskola a legújabb és legegyszerűbb, 95 dallal 3 frt 50 kr. Czimbalmozók folyóirata 7-ik évfolyam, évfolyamonként 4 frt. Évi előfizetési ár 3 frt 60 kr.

HORVÁTH ISTVÁN

hangszergyáros, József főh. 6 cs. és kir. fens. udv. szállítója.

BUDAPEST,

Erzsébet-körut 2 szám

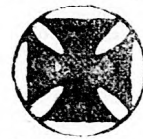

VILLAMGYÓGYDELEJES KERESZT

gyógyít és fölfrissít, kezesség mellett.

(R. B. sz. 86,967.) Nem Volta-kereszt.

E készülék gyógyít és segít asthma, eskór, influenza s hátrgerinc-fájdalmaknál, köszvény, rheuma, ischias, neuralgia, migrén, szívdobogás, fej- v. fogfájás, futógás, átmatlanság, s minden idegbaj s gyöngegnél kezesség mellett.

Nem titkos szer.

20 éves betegségek teljesen meggyógyított. Elismerések és bizonyítványok a világ minden részéből iródmában meglekinthetők. Akit legkésőbb 45 nap alatt meg nem gyógyít: a pénz visszavetődik.

Figyelmertem a t. ezimű közönséget, hogy az én csillagom nem t. v. s. tendő össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Németországban hivatalosan el van tiltva, míg az én villamgyógydelejes csillagom kitűnő gyógyerejénél fogva általánosan elterjedt és közkedvelt.

A kis készülék 4 korona. (Gyermekek és nők számára.)

A nagy készülék 6 korona. (Régibb betegségeknek használható.)

Központi eladási hely a bel- és külföld részére: **MÜLLER ALBERT**

Bpest. V., Vadász-utca 42 E. Kálmán-utca sarok.